

[Gunnar Fog-Petersen.]

slag som det her foreliggende, thi det sætter jo i 90 Paragraffer, omhyggeligt udarbejdede, Regler og Hindringer op, det idømmer Bøder, og det trækker Grænser. Her er ikke Tale om den uhemmede Styrkeprøve i fri Konkurrence, som man jo ude omkring i Vælgerkredse hævder som Partiets Evangelium. Skulde Lovforslaget være skrevet efter den Recept, kunde det være indskrænket til et Par Paragraffer, der fastslog Reglerne for en Regnskabsføring, tilstrækkelig til, at Staten kunde fastslaa Selskabernes Skattepligt, og saa kunde man i øvrigt overlade Resten til sig selv. Ser man paa den anden Side det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Bramsnæs) svinge Svøben over Ministerens Forslag og samtidig lade sine egne Idealer skinne igennem, er det lige saa iøjnefaldende, at Lovforslaget lader meget tilbage at ønske i Retning af at være Politimester og Spændetrøje for den Kapitalmagt, hvis Natur er — deri maa jeg give det ærede Medlem Ret —, at den ingen skaaner og tager til sig alt, hvad den kan. Men hvis man vil vurdere de to Standpunkter nøgternt, er Forholdet ret beset det, at disse to Opfattelser holder hinanden i Skak og ikke faar Lejlighed til i Lovgivningen at udfolde sig efter deres egentlige Væsen. De holder hinanden i Skak saaledes, at hvis den ene Part gaar for vidt, er det straks Vand paa den andens Mølle, og der er jo en Del af Vælgerkorpset her i Landet, som ikke er bundet saa fast i Baasen, at de ikke kan tillade sig for et godt Ord, i hvert Fald for et virkelig godt Ord, at gaa fra den ene Baas over i den anden og derved flytte Tyngdepunktet fra den ene Side over til den anden i det offentlige Liv. Disse Vælgere spiller en meget stor Rolle for og øver en meget væsentlig Indflydelse paa, hvad der foregaar i Lovgivningen, og saa siger man endda, at Vælgerne ingen Indflydelse har under det parlamentariske Styre.

Det Lovforslag, der blev fremsat i Samlingen 1925—26 af daværende Erhvervsminister Stauning, er da heller ingenlunde saa forskelligt fra det foreliggende Lovforslag, som det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds vilde give det Udseende af — ingenlunde. I Betragtning af Forslagets Indhold og Rækkevidde som Helhed er der kun Tale om Nuancer, Smaaforskelle, men ganske vist saadanne Forskelle, som giver Farven, som viser Retningen og Vejen, man ønsker at gaa. Derfor er det heller ikke større Forandringer, der sker i det offentlige Liv, naar vi f. Eks. skifter om fra at

have en socialdemokratisk Justitsminister til at have en Venstrejustitsminister eller fra at have en socialdemokratisk Regering som Helhed til at have en Venstreregering. Det gør ikke det Indtryk i det daglige Liv, bringer ikke den Forandring, som man i Almindelighed giver det Udseende af, og da navnlig ikke i dette Ting, som Begivenhedernes Regn og Solskin jo altid har samme Virkning paa som Elementerne paa en gammel Bautasten.

Det radikale Venstre skulde jo efter sit Væsen og Program ikke være Partihaver i den Legen Vippebræt op og ned, som foregaar mellem Venstre og Socialdemokratiet. Det skulde efter hele sin Idé tage Sigte paa at bedømme Lovforslagene efter deres Natur, efter hvad Samfundet, uden Hensyn til det klasseagitoriske Moment, maa kræve og har Pligt til at kræve af Lovforslagene. Hvad angaar et Lovforslag som det foreliggende, vil jeg gerne slaa fast, at Samfundet har ikke alene en Ret, men ogsaa en Pligt til at blande sig i Erhvervslivets Ytringsformer, ogsaa i Aktieselskabsformen, som — det erkender jeg — indtil videre er en nyttig og uundværlig Form for økonomisk Liv. Erfaringen, som jeg tror er tilstrækkelig dyrekøbt, har vist, at denne Form ikke kan undvære Lovens Retledning.

En Aktieselskabslov maa efter min Mening tage Sigte paa at beskytte Aktionærerne mod Misbrug af den Kapital, som de gennem Aktiekapitalens Tegnelser overgiver til Selskabets Ledelse og Forvaltning, men den maa tillige give Ledelsen saa megen Bevægelsesfrihed, som Foretagsomhed, sund Foretagsomhed, ja, jeg vil tilføje baade modig og dristig Foretagsomhed, har Brug for. Men en saadan Lov maa tillige kræve en vis Fasthed i Selskabernes Organisation og hele Tilværelsesform, ikke alene af Hensyn til de Lønarbejdere, som er knyttet til Selskabet, og som Samfundet har Interesse i at have beskæftiget der, men ogsaa for at hindre løse Forhold og Spekulationsforhold paa økonomisk Omraade, fordi der ellers let opstaar Tab, som gaar ud over det hele Samfund. At Samfundet har en saadan Ret og Pligt til retledende og begrænsende at gribe ind, mener jeg er fuldt erkendt af Venstres Regering ved det foreliggende Lovforslag, som derfor efter hele sit Indhold er en Indrømmelse til den Opfattelse, mit Parti ofte har gjort gældende, og en Underkendelse af den almindelige Agitation, der føres fra Partiet Venstres Side. Vi har jo haft adskillige Lovforslag om Aktieselskaber fremme i de senere Aar